

(7)

## EITAMISE JÕE ÜLETAMINE

*Lõpuks mõistis see naine, et kui ta nautis joomist, ei suutnud ta seda kontrollida, ja kui ta seda kontrollis, ei suutnud ta seda nautida.*

**E**ITAMINE ON KÕIGE salakavalam, segadusttekitavam ja võimsam osa minu haigusest, milleks on alkoholism. Kui nüüd tagasi vaatan, on raske ette kujutada, et ma ei näinud enda joomises probleemi. Aga selle asemel, et näha tõde, kui kõik need „veel-id” (näiteks: seda pole minuga juhtunud – „veel”) juhtuma hakkasid, lasin oma latti „veel” madalamale.

Mu isa oli alkohoolik ja mu ema jõi terve oma raseduse aja, aga ma ei süüdistan neid enda alkoholismis. Lapsed, kes kasvasid üles palju viletsamates oludes, ei sirgunud alkohoolikuteks, kuid see juhtus paljude paremates tingimustes võrsunutega. Tõtt-öelda pole ma enam ammu vaevunud küsima „Miks just mina?” See oleks nagu põlevate pükstega inimene seismas jõe kohal sillal ja mõtisklemas, miks küll tema püksid põlevad. See pole oluline. Hüppa lihtsalt vette! See on täpipealt see, mida tegin mina AA-s, kui ma lõpuks eitamise jõe ületasin!

Üles kasvades tundsin, nagu oleksin mina ainus asi, mis mu perekonda koos hoiab. See ühes hirmuga, et ma ei ole küllalt hea, avaldas mulle kui väikesele tüdrukule palju survet. Kõik muutus esimese joogiga kuueteistaastaselt. Kogu minu hirm, ujedus ja haigus aurustusid esimese, otse pudelist võetud põletava viskilonksuga, mille ma ühel pidžaamapeol alkohoolikapist varastasin. Ma jäin purju, mäluauku, oksendasin, öökisin, mul oli

äärmiselt paha olla ja teadsin, et ma teen seda võimalusel uuesti. Esimest korda tundsin end seltskonda kuuluvat, ilma et peaksin olema täiuslik.

Ülikoolis sain käia tänu stipendiumidele, tööta-õpi programmidele ja õppelaenudele. Loengud ja töö ei jätnud mulle aega, et tõsiselt juua, lisaks olin kihlatud ühe poisiga, kes ei olnud alkohoolik. Oma viimasel õppeaastal lõpetasin meie suhte, kui olin avastanud *sex, drugs & rock n' rolli*, mis olid head kaaslased minu parimale sõbrale alkoholile. Edasi uurisin kõike seda, mida hilised kuuekümnendad ja varased seitsmekümnendad pakkusid. Pärast seljakotiga mööda Euroopat rändamist otsustasin ühte suurlinna paikseks jääda.

Nojah, jõudsin täie hooga alkoholismini. Suurlinn on suurepärane koht, kus alkohoolik olla. Keegi ei märka. Päev päeva järel kolme martiiniga lõunasöögid, joogid pärast tööd ning hilisõhtune naps nurgabaaris. Ja kas mitte kõik ei joo end pildituks? Mulle meeldis nalja heita, kuidas mäluaugud on suurepärased, kuna nendega hoiad aega kokku. Ühel hetkel oled siin, järgmisel hetkel seal. Tagasi vaadates on ilmne, et see naljatamine aitas mu vankumatut eitamist kinnistada. Teine nõks oli valida kaaslasi, kes jõid alati pisut rohkem kui mina. Siis sain näpuga nende peale näidata.

Üks selline kaaslane aitas kaasa minu esimesele arreteerimisele. Oleks ta tee äärde tõmmanud, kui politsei vilkurid käima pani, siis oleks kõik korras olnud. Olnuks ta vait, kui ma meid sellest jamast välja rääkisin, oleks kõik korras olnud. Aga ei, tal oli vaja hakata patrama sellest, kuidas ta käis võõrutusravil. Pääsesin väärteomenetlusega ja ei pööranud aastaid sellele vahistamisele erilist tähelepanu, sest see kõik oli tema süü. Ma eitasin tõsiasja, et olin terve päeva joonud.

Ühel hommikul helistati mulle haiglast töö juurde ja paluti kiiresti kohale tulla. Mu isa oli haiglas alkoholismi suremas. Ta oli 60-aastane. Olin teda varem ka haiglates näinud, aga seekord oli asi teistmoodi. Ta kõht oli tugevalt vedelikest tursunud, millega tema neerud ja maks ei suutnud enam toime tulla. Ta pidas haiglas kolm nädalat vastu. Alkoholne surm on väga piinarikas ja aeglane. Kui nägin teda alkoholismi kätte suremas, olin veendunud, et minust ei saa kunagi alkohoolikut. Teadsin sellest haigusest liiga palju ja tundsin ennast liigagi hästi, et selle ohvriks langeda. Saatsin isa surnukeha koju tagasi, ilma et oleksin matustele läinud. Ma ei suutnud isegi aidata enda vanaemal oma ainsat poega matta, kuna selleks ajaks olin lootusetult mässitud suhtesse, mida juhtisid seks ja alkohol.

See suhe oli paiskumas haletsusväärsele ja arusaamatusse moraalsesse laostumisse. Just sel ajal vahistati mind esimest korda jooles juhtimise eest. See kohutas mind, oleksin võinud kellegi ära tappa. Sõites täielikus mäluaugus, tuli mul pilt ette siis, kui ulatasin politseinikule oma juhiloa. Vandusin, et seda ei juhtu enam kunagi. Kolme kuu pärast see kordus. Mida ma tollal ei teadnud, oli see, et kui alkohol satub minu organismi, siis olen ma jõuetu kontrollima, kui palju ja kellega ma joon – kõik minu head kavatsused uppusid eitamisse.

Mäletan, kuidas ma naljatasin, et enamik inimesi saadavad terve oma elu mööda, ilma et nad näeksid arestimaja seestpoolt, ja siin on minusugune „auväärt naine”, kel on sellega juba kolmekordsed kogemused. Kuid mõtlesin, et ma ei ole ju ometi kunagi päris vanglas istunud. Seejärel kohtasin ma Härra Valet, oma tulevast abikaasat, ja see kõik muutus. Veetsin oma

pulmaöö vangis. Nagu varemgi, ei olnud see tegelikult minu süü. Seal me olime, endiselt oma pulmarõivais. Kui ta oleks politsei saabudes lihtsalt oma suu kinni hoidnud, oleks kõik korras olnud. Ma veensin politseid, et ta oli meie pulmaautojuhti rünnanud, kuna meie pulmaraha oli kadunud. Tegelikult kahtlustas ta, et autojuht pani meie marihuaana pihta. Reaalsus oli see, et olin nii täis, et ei teadnud, kuhu ma selle pistsin.

Minu abikaasa muutus sohvri ülekuulamise ajal restorani parklas nii vägivaldseks, et ta tuli politseiautosse kinni panna. Mehe katse peale auto tagaklaas jalaga välja lüüa, politseinik sekkus. Samal ajal, kui ma proovisin teda keelitada, saabus teine politseinik ning pruut ja peigmees toimetati soolaputkasse. Seejärel avastati minu asjade hulgast „varastatud” kanep ja ka see asjaolu lisati toimikusse. Mind arreteeriti kolme seaduserikkumise eest, sealhulgas avalikus kohas joobes olemine ning rahu rikkumine, ning kahe väärteo eest, aga see kõik oli minu abikaasa süü. Mul ei olnud põhimõtteliselt sellega mingit pistmist, temal oli joomisprobleem.

Jäin sellesse vägivaldsesse abiellu seitsmeks aastaks ja jätkasin *tema* probleemile keskendumist. Meie abielu lõpu poole, püüdlustes silmakirjalikult talle hea eeskuju olla (lisaks ta jõi liiga palju minu viina), keelasin majas kärakat hoida. Siiski, miks ei tohtinud mina, pärast pingelist tööpäeva kontoris lubada endale väikese kokteili, kui temal oli probleem? Niisiis hakkasin ma oma viina peitma magamistoas ja endiselt ei näinud ma selles käitumises midagi imelikku. *Tema* oli minu probleem.

Pärast meie lahutust, võtsin vastu ametikõrgenduse koos suunamisega (jah, ma olin endiselt karjääriredelil edukas). Nüüd olin veendunud, et mu probleemid on

möödas, aga paraku võtsin ma ennast endaga kaasa. Kui olin uues kohas üksi, sai minu joomine hoopis hoogu juurde. Ma ei pidanud enam hea eeskuju olema. Esimest korda taipasin, et minu joomine on hakanud pisut käest ära minema, kuid igäüks jooks, kui tal oleks minu stress: hiljutine lahutus, uus kodu, uus töökoht, tuttavate puudumine ning mind hävitav progresseeruv haigus, mida ma ei olnud omaks võtnud.

Lõpuks leidsin omale sõbrad, kes jõid samamoodi nagu mina. Meie joomised olid maskeeritud kalastusretkedeks või kokandusõhtuteks, aga tegelikult olid need lihtsalt ettekäänded, et nädal otsa juua. Pärast ühte pesapalli loori taga terve päev kestnud joomingut riivasin koju sõites autoga ühe vanaproua sõiduki stanget. Loomulikult ei olnud see minu süü, ta keeras mulle ette. Tõsiasi, et see intsident juhtus videvikus ja mina jõin alates kella kümnest hommikul, ei olnud sellega kuidagi seotud. Minu alkoholism oli viinud mind nii sügavale eitamise sügavikku ja ülbuse tippu, et ootasin politsei poolt enda õigusele kinnitust. Noh, neil ei läinud mõistmiseks kaua. Taas rebiti mind autost välja, löödi käed selja taha ja heideti arestikambrisse. Aga see ei olnud minu süü. Seda vanamutti ei tohiks autorooli lastagi, kinnitasin ma endale. *Tema* oli minu probleem.

Kohtunik määras mu kuueks kuuks Anonüümsetesse Alkohoolikutesse ja ma olin raevunud! Selleks ajaks oli mind *viiel* korral arreteeritud, aga mina nägin endas lihtsalt kõva pidutsejat, mitte alkohoolikut. Kas te inimesed ei tee neil vahet? Niisiis hakkasin neil lollakatel koosolekutel käima ja tunnistama, et olen alkohoolik, et te mu kohtupaberitele alla kirjutaks, kuigi ma tegelikult ei saanud ju alkohoolik olla. Mul oli kuuekohaline palk ja omaenda kodu. Mul oli autotelefon. Ma kasu-

tasin jääkuubikuid, jumal hoidku. Kõik ju teavad, et AA-d vajav alkohoolik on parm prügikasti taga, kes kannab räpast mantlit ja joob paberkotist. Mu kõrvad sulgusid iga kord, kui kuulsin teid lugemas Suure Raamatu viiendast peatükist järgnevat kohta: „Kui olete otsustanud, et tahate seda, mis meil on, ning olete selle nimel valmis kuitahes kaugele minema...” Teie kannatasite alkoholismihaiguse käes, ja viimane asi, mida mina tahtsin, oli olla alkohoolik.

Lõpuks rääkisite te koosolekul minu tunnetest ja ma ei suutnud enam oma kõrvu kinni hoida. Ma kuulsin ilusaid, edukaid, tervenevaid naisi rääkimas asjust, mida nad olid juues teinud, ja mõtlesin: „Mina tegin seda” või „Ma tegin hullemaidki asju!” Siis hakkasin märkama neid imesid, mis juhtuvad ainult AA-s. Inimesi, kes haigete ja murtutena peaaegu roomates uksest sisse tulevad. Pärast paari nädalat koosolekutel käimist ja üks päev korruga mitte joomist saavad nad oma tervise tagasi, leiavad tööotsa ja tõeliselt hoolivad sõbrad ning seejärel avastavad Jumala enda elus. Kõige köitvam asi AA-s, mis pani mind tahtma seda kaine olemise asja proovida, oli aga see puhas rõõmus naer, mida kohtab ainult kainete alkohoolikute juures.

Siiski, mõtte kaineks saamisest hirmutas mind. Ma vihkasin, milliseks naiseks olin muutunud. Sundmõtteline, kinnisideeline, igapäevane jooja, nädalavahetustel kasimata, alati kartes, et alkohol saab otsa. Hakkasin joomisest mõtlema lõuna ajal ja lahkusin kontorist aina varem ja varem. Või lubasin, et ma täna õhtul ei joo ja leidsin end siiski alati külmkapi eest, klaas käes, vandudes, et Homme ma ei joo. Ma põlgasin kõike seda, aga vähemalt oli see tuttav. Mul polnud aimugi, mis tunne on olla kaine ja ma ei suutnud kujut-

leda elu ilma alkoholita. Olin jõudnud sellesse hirmutavasse alla viskumise kohta, kus ma ei saanud juua ega joomata olla. Kahekümne kolme aasta vältel olin ma oma reaalsuse nihutamiseks teinud peaaegu iga päev midagi, ometigi pidin ma nüüd proovima seda kainuse asja.

Inimesed, kes enne pühi kaineks jäävad, hämmastavad mind tänaseni. Ma ei söandanud seda isegi enne Super Bowli lõppu proovida. Panen viimase suure peo ja vannun, et ma ei joo end täis. Kui alkohol satub minu organismi, siis ma kaotan võime valida, kui palju ma joon ja tolle aasta Super Bowli pühapäev ei olnud kuidagi erandiks. Oma voodi asemel lõpetasin kellegi diivanil ja olin terve järgmise päeva tööl rängas põhmeluses. Sel nädalal pidin minema ka hokit vaatama. See oli tööüritus, seega proovisin valvsalt oma joomist jälgida. Jõin ainult kaks suurt õlut, mis ei tekitanud minus isegi väikest surinat. Ja sealt algas minu vaimne ärkamine. Istusin ärritunult esireas, jää ääres, mõeldes sellest, kuidas kaks suurt õlut ei toonud mulle mitte mingit leevendust. Mingi hääl mu peas – ma tean, et see ei olnud minu hääl – ütles: „Milleks üldse üritada?” Sellel hetkel ma mõistsin, mida Suures Raamatus mõeldi, kui kirjutati: igal ebanormaalsel joojal on suur kinnisidee, et ühel päeval suudab ta mingil kombel oma joomist kontrollida *ja* nautida. Super Bowli pühapäeval, kui seda nautisin, ei suutnud ma seda kontrollida, ja hokimängul, kui seda kontrollisin, ei suutnud ma seda nautida. Polnud enam võimalik eitada, et olen alkohoolik. Milline ilmutus!

Läksin järgmisel õhtul Anonüümsete Alkohoolikute koosolekule, teades, et tahan seda, mis teil on. Istusin sellele samale külmale metallist toolile, nagu olin seda

juba viis kuud teinud, ja lugesin sajandat korda seina peal olevat Esimest Sammu. Seekord aga palusin ma Jumalalt kogu südamest abi ja juhtus kummaline asi. Tundsin, nagu puhta energia laine voogaks läbi minu ja tajusin Jumala kohalolu selles armetus väikses ruumis. Sellel õhtul koju minnes ei pidanud ma esimest korda üle aastate avama köögikappi, et sealt suur viinapudel välja urgitseda – ei sellel ega ühelgi järgneval õhtul pole ma enam pidanud seda tegema. Jumal oli taastanud mu terve mõtlemise, ja ma astusin Teise Sammu täpselt sel hetkel, kui alistusin ja tunnistasin nii oma jõuetust alkoholi ees kui ka oma elu juhitamatus.

Käisin vähemalt ühel koosolekul päevas, tühjendasin tuhatoose ning pesin kohvikanne. Esimese kuu medali saamise päeval viis üks sõber mind AA kokkutulekule. Olin täiesti vapustatud, kui 2000 kainet alkohoolikut lugesid kätest kinni hoides koos lõpupalvet ja ma tahtsin jääda kaineks rohkem kui elu. Koju jõudes laskusin põlvili ja palusin, et Jumal aitaks mul püsida veel ühe päeva kaine. Ütlesin Jumalale, et võta mu maja, võta mu töökoht, võta kõik, kui see on vajalik mu kaineks jäämiseks. Sellel päeval õppisin ma kahte asja. Kolmanda Sammu tõelist tähendust, ja et alati tuleb olla ettevaatlik, mida Jumalalt paluda.

Pärast viit kuud kainust kaotasin selle kuuekohalise palganumbriga töö. Mu mineviku rusud olid mu kätte saanud ja olin aasta otsa töötu. Oleksin selle töö kaotanud sõltumata sellest, kas ma olnuks kaine või purjus. Jumal tänatud, et ma olin kaine – muidu oleksin endale tõenäoliselt otsa peale teinud. Kui ma jõin, siis minu eneseväärtus sõltus mu töökoha mainest. See oli ainus põhjus, miks keegi võiks mind üldse armastada. Sain hakata ennast armastama, sest AA-lased olid mind tin-

gimusteta armastanud, kuni olin selleks ise võimeline. Viiendal kuul taipasin, et maailm ei ehita minu kainuse puhul mulle kunagi mingit pühamut. Sain aru, et maailma ülesanne ei ole mõista minu haigust, pigem oli minu ülesanne teha oma programmiga tööd ja mitte mingil juhul juua.

Kainuse üheksandal kuul jäin ma ilma oma suurest majast, mille olin soetanud ainult teile tõestamiseks, et ma ei saanud ju ometi alkohoolik olla. Viienda ja üheksanda kainuse kuu vahel käidi minu majas vargil, mulle tehti emakakaela biopsia ja murti süda. Ja kõikide imede ime oli see, et ma ei pidanud nende sündmuste pärast kordagi jooma. Ja seda ütleb naine, kes muidu pidi iga asja puhul jooma. Olin siia jõudes nii eriline ja ülbe ning usun, et Jumal teadis, kuidas mulle varakult näidata, et joomine ei tee *midagi* paremaks. Jumal näitas mulle, et Tema armastus ning Sammude ja Sõpruskonna jõud suudavad mind üks päev korraka joomata hoida, vahel kasvõi tunni kaupa, ükskõik mis ka ei juhtuks. Joomine ei tooks tagasi mu tööd, maja ega meest, nii et milleks üldse üritada?

Ma leidsin Anonüümsetes Alkohoolikutes kõik, mida olin kunagi otsinud. Kui ma vanasti tänasin Jumalat, et ta tõi AA minu ellu, siis nüüd tänan AA-d, et ta tõi Jumala minu ellu. Olen leidnud oma hõimu, sotsiaalse struktuuri, mis rahuldab kõik mu kamraadluse ja lustakuse vajadused. Ma õppisin elama. Kui ma küsisin, kuidas võiksin leida enda väärtuse, öeldi mulle: „Tehes väärtuslikke tegusid!” Mulle selgitati, et Suures Raamatus ei ole peatükke nagu „Mõtleva” või „Tundma” vaid ainult „Tegutsema.” Olen leidnud AA-s palju võimalusi tegutseda. Võisin olla Anonüümsete Alkohoolikute kaine naisena nii tegus ja teistele kasulik,

kui vaid soovisin. Ma ei olnud kunagi suur „liituja”, aga hakkasin süvitsi osalema AA teenimises, kuna te ütlesite, et teenides ei pea ma enam kunagi jooma. Öeldi, et niikaua, kuni panen AA oma elus esikohale, muutub kõik teisel kohal olev esmaklassiliseks. See on ikka ja jälle kinnitust leidnud. Seega olen jätkuvalt AA ja Jumala seadnud esmaseks ja kõik kaotatu on mulle mitmekordselt korvatud. Karjäär, mille ma kaotasin, on ennistatud veelgi suurema eduga. Maja, mille ma kaotasin, on asendatud just minu jaoks sobivas suuruses ridaelamuga. Nii et siin ma olen – kaine, edukas ja meelerahus. Need on vaid mõned kingitused, mida programm pakub, kui alistuda, võtta vastutust ning seista iga päev eluga silmitsi. On häid ja halbu päevi, reaalsus on pöörane sõit ja ma ei annaks seda mitte mingi hinna eest ära. Ma ei sea kahtluse alla, kuidas see programm töötab. Usaldan oma Jumalat, teenin AA-d, käin palju koosolekutel, teen teistega tööd ja kasutan sammudes sisalduvaid põhimõtteid igapäevaselt vastavalt oma valmisolekule. Ma ei tea, milline neist hoiab mind kainena ja ma ei üritagi seda välja selgitada. Kuna see on nüüd juba päris mitu päeva toiminud, siis ma arvan, et proovin seda homme uuesti.